

RAISIO

2012

RAISIO OYJ

*Tilinpäätös-
tiedote*

RAISION TULOS PARANI

Tammi-joulukuu 2012:

- Raision liikevaihto nousi 584,1 miljoonaan euroon (552,6 milj. euroa vuonna 2011), kasvua 5,7 %.
- Konsernin EBIT ilman kertaeriä nousi 34,6 miljoonaan euroon (31,8 milj. euroa), mikä on 5,9 % (5,8 %) liikevaihdosta, kasvua 8,8 %.
- Brändit-yksikön kannattavuus oli hyvä, EBIT 11,3 %.
- Raisioagron kannattavuus oli heikko rehuvalkuaisliiketoiminnan tappiosta johtuen. Raision investoinnit tuotannon joustavuuteen ja tehokkuuteen parantavat kannattavuutta jo vuonna 2013.
- Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä nousi 8,3 (8,1) %:iin.
- Omavaraisuusaste nousi 64,1 (60,2) %:iin.
- Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos ilman kertaeriä oli 0,18 euroa (0,16 euroa).
- Hallitus esittää osingoksi 0,12 euroa (0,11 euroa) osakkeelta.

Raisio-konsernin keskeiset tunnusluvut ilman kertaluonteisia eriä

		Q4/ 2012	Q4/ 2011	Q3/ 2012	Q2/ 2012	Q1/ 2012	2012	2011
Tulos, jatkuvat toiminnot								
Liikevaihto	M€	137,5	138,7	161,0	150,6	135,0	584,1	552,6
Liikevaihdon muutos	%	-0,9	21,8	13,6	0,1	10,9	5,7	30,5
Liiketulos (EBIT)	M€	6,6	4,9	10,7	10,6	6,6	34,6	31,8
Liiketulos	%	4,8	3,5	6,6	7,1	4,9	5,9	5,8
Poistot ja arvonalennukset	M€	4,1	4,5	4,2	4,2	4,1	16,6	17,0
Käyttökate (EBITDA)	M€	10,8	9,4	14,8	14,8	10,8	51,2	48,8
Nettorahoituskulut	M€	-0,4	-0,3	-1,2	-0,6	-0,3	-2,5	-1,5
Tulos/osake (EPS)	€	0,04	0,03	0,06	0,05	0,03	0,18	0,16
Tase								
Omavaraisuusaste	%	-	-	-	-	-	64,1	60,2
Nettovelkaantumisaste	%	-	-	-	-	-	4,9	-7,5
Korollinen nettorahoitusvelka	M€	-	-	-	-	-	16,2	-24,8
Oma pääoma/osake	€	-	-	-	-	-	2,10	2,13
Osinko/osake	€	-	-	-	-	-	0,12*	0,11
Bruttoinvestoinnit **	M€	17,0	2,5	1,7	1,8	4,1	24,6	71,2
Osake								
Osakekannan markkina-arvo ***	M€	-	-	-	-	-	479,3	372,3
Yritysarvo (EV)	M€	-	-	-	-	-	495,5	347,5
EV/EBITDA		-	-	-	-	-	9,7	7,1

* Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

** Sisältää yritysostot

*** Ilman konsernin omistamia omia osakkeita

Tilinpäätöstiedotteen tekstiosassa vertailuluvut on esitetty suluissa.

Tilinpäätöstiedotetta ei ole tilintarkastettu.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODESTA 2012

”Raisio on kasvujaksonsa aikana toteuttanut neljä yritysostoa, joista kaksi viimeisintä Keski-Euroopasta vuonna 2012. Kaikki yritysostot ovat hyvin nopeasti osoittautuneet myös käytännössä kannattaviksi ja ostetut yritykset on integroitu järjestelmällisesti osaksi Raisio-konsernia. Olemme määrätietoisella työllä onnistuneet ostamaan hyviä yrityksiä edullisesti. Tällä hetkellä kaikki ostetut yritykset ovat paremmassa kunnossa kuin ostohetkellä ja Raisiosta on kasvanut aidosti kansainvälinen yhtiö, jolla on jalansija Pohjoismaissa, Isossa-Britanniassa, Manner-Euroopassa ja Idässä.

Raision liikevaihto on kasvanut lähes 240 miljoonalla eurolla konsernin kasvujakson aikana kolmessa vuodessa. Samana aikana liiketulos on kaksinkertaistunut. Tase on pidetty positiivisella kassavirralla vahvana ja yhtiö on lähes nettovelaton omavaraisuusasteen ollessa 64 prosenttia. Tämä on kyetty saavuttamaan, vaikka yhtiö on samana aikana maksanut osinkoja 48 miljoonaa euroa. Lisäksi kasvujakson investoinnit velattomin kauppahinnoin ovat olleet 206 miljoonaa euroa.

Raision uusi rehuinnovaatio Benemilk® on herättänyt suurta kiinnostusta. Paitsi maidontuottajat myös sijoittajat ja mahdolliset yhteistyökumppanit ovat kiinnostuneita rehuista, jotka lisäävät maitotuotosta sekä parantavat rasva- ja valkuaispitoisuuksia. Maidontuottajan etu on parempi maitotili ja hyvinvoivat eläimet. Ensimmäinen uuden innovaation pohjalta kehitetty rehu tunnettiin nimellä Maituri 12000 E. Nimenmuutoksen jälkeen se on Benemilk Black. Vuoden lopussa uutuusrehu oli käytössä jo noin 600 maitotilalla Suomessa.

Toistaiseksi tammikuussa 2013 lanseeratun Benemilk-tuoteperheen rehut ovat myynnissä vain Suomessa. Raisio haluaa rakentaa innovaatiolleen vahvan kotimarkkinan ennen kuin etenee kansainvälisille markkinoille. Suomi on Benemilk-rehujen tärkeä koe- ja kotimarkkina. Kansainvälinen patenttihakemus jätettiin alkuvuodesta 2012. Patenttiprosessi ei ole läpinäkyvä ja siitä syystä paras arviomme on, että vuoden sisällä meillä olisi tieto josko saamme patentin.”

KONSERNIN JATKUVAT LIIKETOIMINNOT

Taloudellinen raportointi

Raisio-konserni raportoi jatkuvien toimintojen mukaisesti. Kaikki tässä katsauksessa esitetyt luvut ovat keskenään vertailukelpoisia. Jatkuvien toimintojen mukaisesti raportoivat yksiköt ovat Brändit ja Raisioagro.

Brändit-yksikköön kuuluvat Consumer brands ja Licensed brands liiketoiminnat. Consumer brands käsitellään tekstissä päämarkkina-alueittain. Candy Plus sisältyy Länsi-Euroopan lukuihin 13.11.2012 alkaen. Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta liitettiin 20.3.2012 osaksi Itä-Euroopan liiketoimintoja. Licensed brands sisältää Benecolin.

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia.

Vertailuluvut suluissa viittaavat vastaavaan ajankohtaan tai -jaksoon vuotta aiemmin, ellei toisin ole mainittu.

KATSAUS LOKA-JOULUKUULTA 2012

Loka-joulukuu 2012, jatkuvat toiminnot ilman kertaeriä

- Konsernin liikevaihto oli 137,5 miljoonaa euroa (138,7 milj. euroa Q4/2011).
- Liiketulos oli 6,6 miljoonaa euroa (4,9 milj. euroa), mikä on 4,8 (3,5) % liikevaihdosta.

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto oli loka-joulukuussa 137,5 (138,7) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihto oli 76,5 (79,1) miljoonaa euroa ja Raisioagro-yksikön 61,3 (60,1) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liikevaihto oli 0,5 (0,5) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin liiketulos oli loka-joulukuussa 4,5 ja ilman kertaeriä 6,6 (4,9) miljoonaa euroa, mikä on 3,2 ja ilman kertaeriä 4,8 (3,5) prosenttia liikevaihdosta. Raisio kirjasi vuoden viimeisellä neljänneksellä liiketulosvaikutteisen -2,2 miljoonan euron kertaerän, joka sisältää pääosin marraskuussa 2012 päättyneiden yt-neuvottelujen ja Candy Plus -yritysoston kuluja. Brändit-yksikön liiketulos oli 5,7 ja ilman kertaeriä 7,6 (6,6) miljoonaa euroa, Raisioagron -0,5 ja ilman kertaeriä -0,1 (-0,5) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liiketulos oli -0,8 ja ilman kertaeriä -0,9 (-1,2) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat loka-joulukuussa 4,1 (4,5) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituserät olivat loka-joulukuussa -2,7 ja ilman kertaeriä -0,4 (-0,3) miljoonaa euroa. Raisio kirjasi vuoden viimeisellä neljänneksellä kertaluonteisena rahoituseränä -2,3 miljoonan euron korollisen lainasaamisen arvonalennuksen.

Loka-joulukuussa konsernin tulos ennen veroja oli 1,8 ja ilman kertaeriä 6,2 (4,6) miljoonaa euroa.

Konsernin tulos verojen jälkeen loka-joulukuussa oli 1,9 ja ilman kertaeriä 5,4 (5,0) miljoonaa euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos loka-joulukuussa oli 0,01 ja ilman kertaeriä 0,04 (0,03) euroa.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat loka-joulukuussa 17,0 miljoonaa euroa ja ilman yritysostoja 2,9 (2,5 milj. euroa), mikä on 12,3 ja ilman yritysostoja 2,1 (1,8) prosenttia liikevaihdosta. Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 15,4 ja ilman yritysostoja 1,4 (1,5) miljoonaa euroa, Raisioagron 1,0 (0,7) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 0,5 (0,3) miljoonaa euroa.

Vuoden viimeisen neljänneksen suurin investointi oli Candy Plus -makeisyhtiön osto Tšekistä.

Brändit-yksikkö

Vuoden viimeisellä neljänneksellä Brändit-yksikön liikevaihto kasvoi vertailukelpoisin luvuin. Margariinin välityskaupan loppuminen Suomessa ja Ruotsissa laski raportoitavan liikevaihdon 76,5 miljoonaan euroon vertailukauden 79,1 miljoonasta eurosta.

Brändit-yksikön liike-tulos oli 5,7 ja ilman kertaeriä 7,6 (6,6) miljoonaa euroa. Neljännen vuosineljänneksen liike-tulokseen on kirjattu -1,9 miljoonan euron kertaeriä yt-neuvottelujen sekä Candy Plus yritystoston kuluja. Makeisten myynnin kasvu Isossa-Britanniassa ja Tšekissä, myynnin hyvä kehitys Itä-Euroopan markkinoilla sekä kaikkien toimintojen kustannustehokkuus paransivat kannattavuutta.

Liiketoimintakatsaus

Makeisten liikevaihto kasvoi Isossa-Britanniassa lähes 25 prosenttia vertailukaudesta. Talouden epävarmuus ja promootiomyyntin suosio heikensivät aamiais- ja välipalatuotteiden myyntiä Isossa-Britanniassa, sillä Raisio on pienentänyt heikkokatteisen promootiomyyntin osuutta. Kumppaneiden brändeillä valmistettävien välipalojen myynti kehittyi Isossa-Britanniassa hyvin mm. uusien merkittävien valmistussopimusten ansiosta. Candy Plussan makeismyynti kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä uusien kansainvälisten private label -tuotteiden valmistussopimusten ja oman vähittäiskauppamyynnin hyvän kehityksen ansiosta kotimarkkinalla Tšekissä.

Itä-Euroopan markkinoilla liikevaihto kasvoi myynnin hyvän kehityksen ansiosta. Venäjällä Nordic-brändi on vahva ja kannattavuus hyvä.

Pohjois-Euroopan elintarvikemarkkinoilla Raisio keskittyi toimiin kilpailukyvyyn ja kustannustehokkuuden parantamiseksi sekä tuotevalikoiman uudistamiseksi. Suomessa Benecol-margariinien ja -tehojuomien sekä Elovena-tuotteiden myynnit kehittyivät hyvin. Teollisuus- ja -suurtaloustuotteissa hintakilpailu oli epätervettä eikä Raisio pyrkinyt ylläpitämään heikosti kannattavaa markkinaosuutta.

Licensed brands -toiminnossa raportoitavan Benecolin stanoliesterivolyymi kehittyi myönteisesti. Rahtivalmistuksena toimitettujen steroliesterien volyyymi laski, mikä näkyi koko Licensed brands -toiminnon raportoidussa liikevaihdon kehityksessä.

Raisioagro-yksikkö

Vuoden viimeisellä neljänneksellä Raisioagron liikevaihto nousi 61,3 (60,1) miljoonaan euroon. Rehujen ja tuotantopanosten liikevaihto kasvoi yli 20 prosentilla. Rehuvalkuaisliiketoiminnan liikevaihto laski alhaisemmasta tuotannon volyyymista johtuen.

Liike-tulos parani vertailukaudesta ja oli -0,5 ja ilman kertaeriä -0,1 (-0,5) miljoonaa euroa. Raisioagron neljännen vuosineljänneksen liike-tulokseen on kirjattu -0,4 miljoonan euron kertaeriä yt-neuvottelujen kuluja.

Liiketoimintakatsaus

Rehuvalkuaisliiketoiminnan toimintamalli uudistettiin kannattavuuden parantamiseksi. Tehtaan tuotanto mitoitetaan jatkossa vastaamaan paremmin kotimaisen rypsin ja rapsin saatavuutta sekä kotimaisen rypsiöljyn kysyntää. Lisäksi toteutetaan investointeja tuotannon joustavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi.

Raisioagro toi syksyllä luomunaudanrehut valtakunnalliseen jakeluun. Rehut valmistutetaan Osuuskunta ItäMaidon rehutehtaassa Liperissä. Luomurehujen osuus naudanrehujen markkinasta on vielä pieni, mutta kysynnän odotetaan kasvavan sitä mukaan kun luomumaidon kysyntä kasvaa ja tiloja siirtyy luomumaidon tuottajiksi.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODESTA 2012

Konsernin jatkuvat toiminnot

Toimintaympäristö

Euroopan taloustilanne on Venäjää lukuun ottamatta epävakaa ja marginaalien säilyttäminen on entistä haastavampaa. Heikko kasvu ja nousevat kustannukset ovat pakottaneet yritykset tehostamaan toimintaansa eri toimialoilla. Vaikka paine ei voimakkaimmin kohdistu päivittäistavarakauppaan, on Raisiokin reagoinut tilanteeseen tehostamalla toimintojaan ja karsimalla kulujaan. Heikentyneestä markkinatilanteesta huolimatta kannattavuus pysyi hyvänä erityisesti Raision brändien suurimmalla markkina-alueella Isossa-Britanniassa sekä Venäjällä.

Kilpailuasetelma Suomen rehumarkkinoilla muuttui merkittävästi, kun suomalaisten osuuskauppojen omistamasta Hankkija-Maataloudesta myytiin 60 prosenttia tanskalaiselle DLA-konsernille. Tässä yhteydessä Raisioagrosta tuli Suomen suurin kotimaisessa omistuksessa oleva rehuvalmistaja. Vuonna 2012 Raisioagro säilytti vahvan markkina-aseman Suomen rehumarkkinoilla kilpailun kiristymisestä huolimatta. Lypsykarjanrehuissa Raisio on edelleen markkinajohtaja. Suomalaiset maidontuottajat ovat erittäin kiinnostuneita uusista Benemilk-rehuista, sillä tutkimustulosten ja tilojen käyttäjäkokemusten perusteella maidon pitoisuudet paranevat ja samalla oma maitotili kasvaa. Raisio on hakenut innovaatiolleen kansainvälistä patenttia alkuvuonna 2012.

Lihasiipikarjan rehujen kasvaneesta kysynnästä huolimatta rehuvalmistajien marginaalit eivät ole tyydyttävällä tasolla ja alalla on runsaasti ylikapasiteettia. Raisioagro käytti myös vuonna 2012 ainoastaan geenimuuntelematonta non-GMO soijaa rehuseostensa valkuaislähteenä. Suomen siipikarjanlihaketju ja sianlihaketju ovat eräiden rehuyritysten toimesta jo GMO-kontaminoituneita. Kilpailijoidensa tavoin myös Raisio harkitsee GMO-soijan käyttöön ottamista nyt kun non-GMO soijan hintaero GMO-soijaan on yhä suurempi sen viljelyalan pienentyessä. Iso osa asiakkaista sekä jalostava teollisuus toivovat edullisempia rehuvalintoja kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi. EU:ssa käyttöön hyväksytyt GMO-lajikkeet ovat viranomaisten turvallisiksi toteamia. Vain Suomen maitoketju on puhtaasti non-GMO, mikä on eurooppalaisittain ainutlaatuista.

Liikevaihto

Raisio-konsernin liikevaihto vuonna 2012 oli 584,1 (552,6) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihto oli 329,5 (314,6) miljoonaa euroa, Raisioagro-yksikön 255,7 (241,1) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 2,0 (1,4) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön liikevaihtoa kasvatti yritysostojen lisäksi makeismyynnin hyvä kehitys Isossa-Britanniassa sekä elintarvikemyynnin kasvu Itä-Euroopassa. Raisioagron liikevaihtoa kasvattivat raaka-ainehintojen nousun vaikutus tuotehintoihin, tuotantopanosten myynnin hyvä kehitys ja kalanrehujen viennin kasvu.

Brändit-yksikön osuus konsernin liikevaihdosta oli noin 56 prosenttia ja Raisioagron noin 44 prosenttia. Suomen ulkopuolisen liikevaihdon osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 49,3 (43,3) prosenttia eli 288,0 (239,0) miljoonaa euroa.

Tulos

Raisio-konsernin liiketulos vuonna 2012 oli 31,7 ja ilman kertaeriä 34,6 (30,7 ja ilman kertaeriä 31,8) miljoonaa euroa, mikä on 5,4 ja ilman kertaeriä 5,9 (5,6 ja ilman kertaeriä 5,8) prosenttia liikevaihdosta. Konsernin liiketulokseen sisältyy -2,9 miljoonan euron kertaerä yt-neuvottelujen ja yritysostojen kuluja. Brändit-yksikön liiketulokseen sisältyi vertailukaudella -1,1 miljoonan euron kertaerä Big Bear Group -yrityskaupan Due Diligence -vaiheen jälkeisiä kuluja.

Brändit-yksikön liike-tulos oli 34,9 ja ilman kertaeriä 37,4 (30,1 ja ilman kertaeriä 31,2) miljoonaa euroa, Raisioagron -0,7 ja ilman kertaeriä -0,3 (2,9) miljoonaa euroa. Muiden toimintojen liike-tulos oli -2,5 (-2,4) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan poistot ja arvonalennukset, jotka on tuloslaskelmassa jaettu toiminnoille, olivat 16,6 (17,0) miljoonaa euroa.

Konsernin nettorahoituserät olivat -16,0 ja ilman kertaeriä -2,5 (-3,7 ja ilman kertaeriä -1,5) miljoonaa euroa. Rahoituserät sisältävät -13,5 miljoonan euron kertaerät, joista -11,2 miljoonaa euroa aiheutui Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen vahvistetun kauppahinnan ja taseeseen aiemmin kirjatun kauppahinta-arvion erotuksesta. Kauppahinta kasvoi ostetun yrityksen oletettua paremmasta tuloksentekokyvystä johtuen etukäteen sovitun kauppahintamekanismin mukaisesti. Lisäksi vuoden viimeisellä neljänneksellä kirjattiin -2,3 miljoonaa euroa korollisen lainasaamisen arvonalennuksena. Vertailukauden rahoituseriin on kirjattu kertaeränä Big Bear Groupin hankinnasta johtuva -2,2 miljoonan euron kauppahintavelan lisäys Raisio UK:n vähemmistöomistajille.

Tulos ennen veroja oli 15,6 ja ilman kertaeriä 32,0 (27,0 ja ilman kertaeriä 30,3) miljoonaa euroa.

Konsernin tulos verojen jälkeen oli 11,7 ja ilman kertaeriä 27,0 (21,3 ja ilman kertaeriä 24,6) miljoonaa euroa. Konsernin jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 0,08 ja ilman kertaeriä 0,18 (0,14 ja ilman kertaeriä 0,16) euroa.

Tase, rahavirta ja rahoitus

Raisio-konsernin taseen loppusumma 31.12.2012 oli 517,6 (561,8) miljoonaa euroa. Oma pääoma oli 327,3 (332,9) miljoonaa euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 2,10 (2,13) euroa.

Konsernin korolliset rahoitusvelat 31.12.2012 olivat 78,0 (115,7) miljoonaa euroa. Korollinen nettorahoitusvelka oli 16,2 (-24,8) miljoonaa euroa.

Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2012 oli 64,1 (60,2) prosenttia, ja nettovelkaantumisaste oli 4,9 (-7,5) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto oli 4,5 ja ilman kertaeriä 8,3 (7,3 ja ilman kertaeriä 8,1) prosenttia.

Liiketoiminnan rahavirta oli 20,9 (50,0) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma 31.12. 2012 oli 84,9 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin käyttöpääomaan oli sitoutuneena 65,6 miljoonaa euroa. Käyttöpääomaa kasvatti sekä varastojen että myyntisaamisten määrän kasvu.

Raisio Oyj jakoi vuonna 2012 osinkona 17,6 miljoonaa euroa ja osti omia osakkeitaan 1,0 miljoonalla eurolla.

Investoinnit ja yritysostot

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 24,6 ja ilman yritysostoja 8,5 (71,2 ja ilman yritysostoja 7,9) miljoonaa euroa. Brändit-yksikön bruttoinvestoinnit olivat 21,2 ja ilman yritysostoja 7,2 (67,8 ja ilman yritysostoja 4,5) miljoonaa euroa, Raisioagron 2,0 (2,5) miljoonaa euroa ja muiden toimintojen 1,4 (0,8) miljoonaa euroa.

Raisio osti 20.3.2012 puolalaisen Sulma sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan, siihen kuuluvat immateriaalioikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuuden. Kaupan arvo oli 2,4 miljoonaa euroa (9,8 miljoonaa Puolan zlotya). Kauppahinta suoritettiin käteisellä, eikä Raision vastattavaksi siirtynyt velkoja. Sulman liiketoiminnan ostolla Raisio vahvistaa asemaansa sekä Puolan markkinoilla että pastoissa.

Raisio osti 13.11.2012 tšekkiläisen Candy Plus -makeisyhtiön. Kohteen velaton kauppahinta oli 20,5 miljoonaa euroa ja se sisälsi äskettäin käyttöön otetun 2,3 miljoonan euron investoinnin täytelakriitsilinjaan. Raisio suoritti kauppahinnan kassavaroistaan. Yritysosto täydentää Raision Isosta-Britanniasta hankkimaa kannattavaa makeisliiketoimintaa.

Tutkimus ja kehitys

Konsernin tutkimuksen ja kehityksen kulut olivat 6,9 (6,8) miljoonaa euroa, mikä on 1,2 (1,2) prosenttia liikevaihdosta.

Raisioagron tutkimus ja kehitystyö keskittyi Benemilk-tuoteperheen laajennukseen. Kolme täysrehua ja yhden puolitiivisteiden sisältävä Benemilk-tuoteperhe lanseerattiin tammikuussa 2013 Suomen markkinoille. Raisiolle on IPR-salkun vahvistamiseksi tärkeää, että Benemilk-tuotteita tutkitaan laajemmin myös eri lehmäroduilla ja ruokintamalleilla.

Isossa-Britanniassa kehitettiin aktiivisesti aamiaistuote- ja välipalauutuuksia, jotka lanseerataan vuoden 2013 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Makeisissa erityisesti Poppetsien uudet pakkausratkaisut ja Fox's brändin laajennus perinteisiin makuihin ovat siivittäneet myynnin kasvua.

Suomessa elintarvikkeiden tuotekehityksen painopiste oli terveellisten, ekologisten ja luonnollisten välipalojen kehityksessä ja Raisio toi uutuuksia mm. aamiaispöytänsä. Lisäksi kauran asema johtavana terveellisenä viljana vahvistui, kun Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA hyväksyi kauran kuidun, betaglukaanin, kolesterolia alentavan terveystuotteen.

Benecol-liiketoiminta teki laajasti tutkimusyhteistyötä suomalaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Vuonna 2012 toteutettiin kliinisiä tutkimuksia viidessä eri maassa. Tutkimuksen painopisteenä oli Benecol-tuotteiden kolesterolia alentavan tehon osoittaminen erilaisissa populaatioissa erityisesti Aasian maissa. Raisiolle tärkeä saavutus oli Euroopan Elintarviketurvallisuusviranomaisen EFSA:n antama positiivinen lausunto Raision terveystuotehakemukselle, jossa osoitettiin kolesterolin alenemisen tehostuvan suuremmalla päivittäisellä annoskoolla (3 grammaa).

SEGMENTTI-INFORMAATIO

BRÄNDIT-YKSIKKÖ

Brändit-yksikkö on jaettu Consumer brands ja Licensed brands -toimintoihin. Consumer brands -toimintoihin kuuluvat kaikki elintarviketoiminnot Länsi-, Pohjois- ja Itä-Euroopan markkina-alueilla. Licensed brands -toimintoon kuuluu Benecol ja uuden Benemilk-rehunnovaation IPR.

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012	2011
Liikevaihto	M€	76,5	86,2	85,6	81,1	329,5	314,6
Consumer brands	M€	69,3	74,0	74,5	68,4	286,1	269,2
Licensed brands	M€	8,5	12,5	11,2	12,8	45,0	45,7
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	7,6	9,7	11,0	9,0	37,4	31,2
Liiketulos ilman kertaeriä	%	10,0	11,3	12,8	11,1	11,3	9,9
Kertaerät	M€	-1,9	-0,6	0,0	0,0	-2,5	-1,1
Liiketulos	M€	5,7	9,2	11,0	9,0	34,9	30,1
Investoinnit *	M€	15,4	1,2	1,0	3,6	21,2	67,8
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	271,7	245,8

* Sisältää yritysostot

Liikevaihto

Brändit-yksikön liikevaihto oli 329,5 (314,6) miljoonaa euroa. Consumer brands -toimintojen liikevaihto oli 286,1 (269,2) miljoonaa euroa. Licensed brands -toimintojen eli Benecolin liikevaihto oli 45,0 (45,7) miljoonaa euroa.

Iso-Britannia on Raision Brändit-yksikön suurin markkina-alue. Sen liikevaihto nousi vuonna 2012 yli 45 prosenttiin koko yksikön liikevaihdosta. Vuonna 2012 toteutuneet Sulman ja Candy Plussan yritysostot kasvattivat Länsi-Euroopan liikevaihtoa orgaanisen kasvun lisäksi. Makeisten myynti Irossa-Britanniassa kasvoi lähes 15 prosenttia vuodesta 2011. Raisio sai myös merkittäviä uusia kaupan omien merkkien valmistussopimuksia. Talouden epävarmuus vaikutti brittikuluttajien ostokäyttäytymiseen. Siitä syystä aamiais- ja välipalatuotteiden myynti ei yltänyt vertailuvuoden tasolle. Kovassa kilpailussa Raision partnereidensa brändeillä valmistamat välipalat kasvattivat myyntiään.

Pohjois-Euroopan markkinoilla aloitettiin liiketoimintaympäristön muutoksista ja kiristyvästä kilpailutilanteesta johtuen vuoden 2012 toisella puoliskolla tervehdytysohjelma, jonka tavoitteena on kannattavuuden parantaminen ja kilpailukyvyyn lisääminen Suomen, Ruotsin ja Viron markkinoilla. Benecol- ja Elovena-tuotteiden myynti kasvoi Suomen markkinoilla. Suomessa teollisuus- ja horeca-myyntin volyyymi oli selvästi vertailuvuotta matalampi.

Itä-Euroopan elintarvikemyynnin liikevaihto kasvoi 50 prosentilla. Myynti kasvoi tasaisen hyvin kaikilla markkinoilla Venäjällä, Ukrainassa ja Puolassa.

Benecolin liikevaihto oli vertailuvuoden tasolla, vaikka steroliesterin rahtivalmistuksen volyyymi pieneni. Markkinoiden välillä on suuriakin eroja Benecol-tuotteiden myynnissä. Erittäin hyvin myynti kasvoi uusilla markkinoilla Aasiassa ja Etelä-Amerikassa sekä Suomessa. Ison-Britannian asema suurimpana kolesterolia alentavien Benecol-tuotteiden markkinana vahvistui entisestään. Suomessa Raisio on vastannut Benecol-tehojuomien myynnistä ja markkinoinnista lähes viiden vuoden ajan ja niiden myynti on aktiivisen panostuksen ansiosta kaksinkertaistunut. Vuonna 2012 Benecol-levitteet siirtyivät Raision hoitoon ja myynti on lähtenyt hyvin liikkeelle.

Tulos

Brändit-yksikön vuoden 2012 liiketulos oli 34,9 ja ilman kertaeriä 37,4 (30,1 ja ilman kertaeriä 31,2) miljoonaa euroa, mikä on 10,6 ja ilman kertaeriä 11,3 (9,6 ja ilman kertaeriä 9,9) prosenttia liikevaihdosta.

Länsi-Euroopan toimintojen liiketulos parani yli 40 prosenttia vertailuvuodesta makeisten sekä aamiais- ja välipalatuotteiden kannattavuuden paranemisen, tuotannon sopeuttamisen ja kustannustehokkuuden parantamisen sekä yritysoston ansiosta. Pohjois-Euroopan elintarviketoimintojen kannattavuus ei ollut tyydyttävä tavoitteeseen verrattuna. Raisio on jo aloittanut toimet kannattavuuden parantamiseksi. Itä-Euroopan toimintojen liiketulos oli selvästi voitollinen. Benecolin liiketulos oli sille ominaisella hyvällä tasolla.

Consumer brands

Länsi-Eurooppa

Välipalapatukoiden myynti kehittyi hyvin vuonna 2012. Tuotevalikoima on monipuolinen ja sisältää mm. vilja-, hedelmä- ja marjapitoisia patukoita, painonhallintaan tarkoitettuja välipalapatukoita sekä vähärasvaisia ja terveysvaikutteisia välipalapatukoita. Dormen-brändillä myytävien premium-pähkinöiden ja suolaisten välipalojen myynnin kasvua hidastivat raaka-aineiden kallistuneet hinnat. Keväällä 2012 tuotevalikoima laajeni Bob the Builder, Fireman Sam ja Thomas the Tank Engine -lisensoituilla brändeillä myytävillä pastapohjaisilla lasten välipaloilla.

Raision aamiais- ja välipalatuotteiden liikevaihdosta noin 60 prosenttia tulee yhtiön omilla ja lisensoituilla brändeillä myytävistä tuotteista, noin 30 prosenttia partnereiden brändeillä valmistettavista tuotteista ja loput noin 10 prosenttia private label -tuotteista. Tuotevalikoimasta lapsille tarkoitetut tuotteet muodostavat pääosan painonhallinta- ja laihdutustuotteiden pitäessä toista sijaa.

Makeisissa Poppets-tuotteiden uusi pakkausformaatti herätti kuluttajien kiinnostuksen ja kasvatti myyntiä lähes 25 prosentilla. Fox's-tuotevalikoima laajeni perinteisten makeisten lanseerauksella. Raisio sai useita merkittäviä uusia toimitussopimuksia kaupan omilla brändeillä valmistettavissa makeisissa. Asiakkaat valitsivat Raision toisen kerran peräkkäin The Grocer -lehden "Own Label Confectionery Supplier of the Year" palkinnon saajaksi, mikä on osoitus asiakkaiden luottamuksesta.

Raisio on Ison-Britannian toiseksi suurin kaupan omien merkkien valmistaja sokerimakeisissa ja suklaata sisältävissä makeisissa. Raision asiakkaita ovat kaikki suuret vähittäiskauppaketjut, minkä ansiosta asiakaspohja on laaja. Omilla brändeillä myytävien makeisten osuus on noin 60 prosenttia kaupan brändeillä valmistettavien makeisten osuuden ollessa noin 40 prosenttia liikevaihdosta.

Marraskuussa 2012 toteutuneen Candy Plus yritysoston myötä Raisio sai jalansijan Keski-Euroopan makeismarkkinoista. Yritysosto täydentää Raision Ison-Britannian kannattavaa makeisliiketoimintaa. Candy Plus on kannattava ja kasvava yhtiö, jolla on laaja asiakaspohja Itä- ja Länsi-Euroopassa sekä muualla maailmassa. Candy Plussin tuotevalikoimaan kuuluu makeisten nopeimmin kasvavia tuotekategorioita, kuten pehmeät ja enemmän aitoa hedelmää sisältävät makeiset, lakritsi ja terveysvaikutteiset makeiset. Yritysosto avasi Raisiolle mielenkiintoisia kasvumahdollisuuksia.

Pohjois-Eurooppa

Kolesterolia alentavien terveysvaikutteisten tuotteiden kuluttajakysynnän kasvu lisäsi Benecol-margariinien ja -tehojuomien myyntiä merkittävästi vuoteen 2011 verrattuna. Erityisen voimakasta myynnin kasvu oli vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Terveellisten aamupala- ja välipalatuotteiden kulutuksessa tapahtui siirtymää Raision perinteisistä tuotteista korkeamman jalostusasteen lisäarvotuotteisiin. Elovena-hetkipuurojen, -välipalajuomien ja -välipalakeksien myynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna kuluttajien etsiessä helpompia ratkaisuja jokapäiväiseen kulutukseen.

Perinteisten viljatuotteiden osalta raaka-ainehintojen nousu aiheutti voimakasta korotuspainetta tuotteiden asiakas- ja kuluttajahinnoitteluun. Raision perinteiset ja vahvat merkit pystyvät kantamaan hintapreemiota hyvin. Suomen teollisuus- ja leipomosektoreissa tiukentunut

kilpailutilanne ja raaka-aineiden hinnannousu heikensivät kannattavuutta. Raisio ei pyrkinyt ylläpitämään tätä matalan kannattavuuden markkinaosuutta.

Vuoden 2012 lopussa Raision suurtaloustuotteiden myynti siirrettiin Raision omalle organisaatiolle ja myyntiä aikaisemmin hoitaneen Ateriamestarit Oy:n liiketoiminta lopetettiin.

Itä-Eurooppa

Itä-Euroopan markkina-alueella vuosi 2012 oli vahvan kasvun aikaa. Raision brändien myynti kasvoi kaikilla markkina-alueilla. Venäjällä ja Ukrainassa Nordic-brändillä myytävien premium-viljatuotteiden myynti kasvoi noin 30 prosentilla. Venäjäläiset ja ukrainalaiset kuluttajat arvostavat Suomessa valmistettuja tuotteita ja luottavat suomalaiseen brändiin. Venäjällä Raision tuotteet ovat myynnissä Moskovan, Pietarin ja Vladivostokin alueilla.

Benecol-margariinien myynnin ottaminen takaisin omiin käsiin Puolassa lisää mahdollisuuksia kehittää Benecol-brändiä kokonaisvaltaisesti. Puola on yksi kolesterolia tehokkaasti alentavien Benecol-tuotteiden suurimmista markkinoista.

Sulman pasta- ja suurimoliiketoiminta integroitiin keväällä osaksi Raision Puolan toimintoja. Osana Raisiota Sulman tuotteiden myynti on laajentunut kattamaan koko maan.

Licensed brands

Benecol-tuotteiden myynti ja markkina-asema vahvistuivat erityisesti Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Myynti kasvoi selvästi Indonesiassa, Kolumbiassa ja Chilessä, missä Benecol-brändi on vasta äskettäin lanseerattu.

Myynnissä oli vuonna 2012 suuriakin eroja eri maiden välillä. Useiden Euroopan maiden edelleen jatkuva vaikea taloudellinen tilanne vaikutti kysyntään. Esimerkiksi Kreikassa ja Espanjassa Benecol-tuotteiden myynti ei yltänyt vertailuvuoden tasolle. Vastaavasti Benecol-tuotteiden suurimmalla markkinalla Isossa-Britanniassa onnistunut tuotevalikoiman laajentaminen toi Benecol-tuotteille uusia käyttäjiä. Myynti kasvoi myös Irlannissa, missä kuluttajien luottamus brändiin on vahva. Yli 90 prosenttia Benecolin liikevaihdosta tulee Euroopasta.

RAISIOAGRO-YKSIKKÖ

Raisioagro-yksikköön kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia. Vuosi 2012 oli Raisioagron ensimmäinen toimintavuosi. Raisioagro on uuden ajan maatalouskauppa sekä tuottajien tuttu ja turvallinen kumppani.

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	2012	2011
Liikevaihto	M€	61,3	75,0	65,3	54,1	255,7	241,1
Liiketulos ilman kertaeriä	M€	-0,1	1,2	0,4	-1,8	-0,3	2,9
Liiketulos ilman kertaeriä	%	-0,2	1,6	0,7	-3,4	-0,1	1,2
Kertaerät	M€	-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0
Liiketulos	M€	-0,5	1,2	0,4	-1,8	-0,7	2,9
Investoinnit	M€	1,0	0,3	0,4	0,3	2,0	2,5
Nettovarallisuus	M€	-	-	-	-	74,3	63,1

Liikevaihto

Raisioagron liikevaihto kasvoi kuudella prosentilla ja oli 255,7 (241,1) miljoonaa euroa. Rehujen sekä tuotantopanosten liikevaihto kasvoi yli 20 prosenttia vertailuvuodesta. Rehujen hinnoittelu kohonneita raaka-ainekustannuksia vastaavaksi sekä kalanrehujen myynnin hyvä kehitys kasvattivat liikevaihtoa. Verkkokaupan suosio ostokanavana kasvoi. Kasviöljyjen kannattamattoman viennin lopettamiseksi rehuvalkuaisliiketoiminta sopeutettiin markkina-tilanteeseen, mikä pienensi sen liikevaihtoa merkittävästi.

Raisioagron liikevaihdosta rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet muodostavat lähes 80 prosenttia, valkuaisrouheiden, kasviöljyjen ja viljojen osuuden ollessa vajaa 20 prosenttia.

Tulos

Raisioagron liiketulos oli -0,7 ja ilman kertaeriä -0,3 (2,9) miljoonaa euroa. Raisioagro kirjasi vuoden viimeisellä neljänneksellä kertaeränä -0,4 miljoonaa euroa yt-neuvottelujen kuluja. Koko vuoden liiketuloksen jääminen tappiolliseksi johtui rehuvalkuaisliiketoiminnan noin -2,5 miljoonan euron tappiosta sekä viljakaupan kannattavuuden heikkenemisestä. Rehujen ja tuotantopanoksen kannattavuus pysyi tyydyttävänä. Rehujen myyntivolyymi oli lähes vertailuvuoden tasolla ja tuotantopanosten myyntivolyymi kasvoi.

Marraskuussa 2012 Raisio päätti osana yt-neuvottelujaan toimenpiteistä rehuvalkuaisliiketoiminnan kannattavuuden parantamiseksi. Raisio sopeuttaa tehtaan käyntikauden vastaamaan paremmin kotimaisen rypsin ja rapsin saatavuutta sekä investoi tuotannon joustavuuteen ja tehokkuuteen. Ulkomaisen rypsin- ja rapsinsiemenen kasvanut tuonti sekä kotimaan käytöstä ylijäävän kasviöljyn kannattamaton vienti ovat rasittaneet kohtuuttomasti liiketoiminnan kannattavuutta vuonna 2012.

Liiketoiminta

Rehut, tuotantopanokset ja -tarvikkeet

Maidontuotanto on liikevaihdolla ja myös myyntituloilla mitattuna suomalaisen maatalouden merkittävin tuotantohaara. Maidontuotanto pysyi edellisvuoden tasolla, vaikka maitotilojen määrä väheni. Raisioagro on lypsykarjanrehuissa markkinajohtaja. Sianlihamarkkinoilla vallinneen epätasapainon seurauksena tuottajahinta ei noussut tuotantokustannusten nousun mukaisesti. Sianlihan tuotannon supistuminen noin viidellä prosentilla näkyi suoraan sianrehujen kysynnässä. Kananmunien kysyntä kasvoi noin viidellä prosentilla, ja siipikarjanlihan kysyntä noin neljällä prosentilla. Monista kotieläintuotantoon ja kilpailutilanteeseen vaikuttavista tekijöistä huolimatta Raisioagro säilytti asemansa Suomen rehumarkkinoilla.

Raisioagro täydensi asiakaspalveluaan kevättalvella ammattiviljelijöille suunnatulla verkkokaupalla. Sopimusasiakas voi tilata verkkokaupasta helposti ja vaivattomasti tarvitsemansa rehut ja tuotantopanokset henkilökohtaisilla sopimusehdoillaan. Verkkokauppa on aina edullisin vaihtoehto. Verkkokaupan liikevaihto on kasvanut vuoden aikana tasaisesti ja palvelun kehittämiseen sekä tuotevalikoiman laajentamiseen panostetaan voimakkaasti.

Raisioagro eriytti rehujen valmistuksen tehtaittain. Kouvolan ja Ylivieskan tehtaissa valmistetaan nykyään ainoastaan nautakarjalle tarkoitettuja rehuja. Raisiossa sijaitseva tuotantolaitos on erikoistunut sian-, siipikarjan- ja kalanrehujen valmistukseen. Eriyttämisen myötä tuotantosarjat ovat pidempiä, tuotantotehokkuus on parantunut ja tuotelaatu on entistäkin tasaisempaa.

Vuosi 2012 oli olosuhteiltaan suosiollinen kalankasvatukselle niin Suomessa kuin Venäjälläkin. Raisioagro säilytti Suomessa ja Venäjän Karjalassa markkinajohtajan asemansa, ja kalanrehujen vienti kasvoi. Raisioagro toimittaa yli puolet Suomessa käytettävistä kalanrehuista.

Raisioagron muodostamisen yhteydessä päätettiin panostaa vilja- ja rehukaupan lisäksi entistä voimakkaammin myös maatalouden muiden päätuotantopanosten myyntiin. Välitysmyyntiin otettiin Yara Suomen lannoitteet ja Neste Oilin polttoöljy ja diesel. Perinteistä maatalouskauppaa kevyemmällä kustannusrakenteella toimivan Raisioagron välitystuotemyynti on vahvassa kasvussa.

Benemilk

Lypsylehmien ruokinnassa Raisioagro panosti vahvasti Benemilk-rehujen lanseeraukseen Suomessa. Benemilk-rehut ovat Raision oman innovaation pohjalta kehitettyjä tuotteita, jotka parantavat maitotuotosta sekä lisäävät maidon rasva- ja valkuaispitoisuutta. Vuoden 2012 alussa markkinoille lanseerattu Maituri 12000 E -täysrehu on nyt Benemilk Black. Vuoden lopussa jo noin 600 suomalaista maitotilaa käytti Benemilk-rehuja.

Uusi Benemilk-tuoteperhe lanseerattiin Raisioagron asiakasristeilyllä tammikuussa 2013. Benemilk-tuoteperheeseen kuuluu neljä tuotetta: täysrehut Benemilk Black, Benemilk Red ja Benemilk Blue sekä puolitiivistä Benemilk Amino Black. Laajennetun tuotevalikoiman ansiosta maidontuottajilla on enemmän mahdollisuuksia valita juuri oman karjansa tuotostasoon sopiva rehu.

Tutkimustuloksiin ja tilojen käyttökokemuksiin perustuen Raisioagro antaa Benemilk-asiakkaille tyytyväisyystakuun. Raisio jatkaa vuonna 2013 vahvaa panostusta Benemilk-innovaation kaupallistamiseen ja vahvan markkina-aseman saavuttamiseen Suomessa. Kansainvälisen patentin käsittelyyn kuluvan ajan Raisio hyödyntää tekemällä ruokintatutkimuksia eri karjaroduilla ja ruokintamalleilla sekä arvioimalla kansainvälisiä liiketoimintamalleja.

Valkuaisrouheet ja kasviöljyt

Rehuvalkuaisliiketoiminnan päätuote on valkuaisrouhe omille rehutehtaille. Öljykasvien siementen puristuksen sivutuotteena syntyvää öljyä käyttävät elintarvike-, rehu- ja bioenergiateollisuudet raaka-aineena. Kotimaassa ei tällä hetkellä ole ollut kysyntää kaikelle puristetulle kasviöljylle.

Raisio parantaa rehuvalkuaisliiketoiminnan kannattavuutta sopeuttamalla tuotannon vastaamaan paremmin kotimaisen rypsin ja rapsin saatavuutta. Tuotantoa supistamalla vältetään myös tuontisiemenestä puristetun, prosessin sivutuotteena syntyvän rypsiöljyn tappiollinen vienti. Oma supistuva rouhetuotanto korvataan tuonnilla. Raisiossa sijaitsevalla tehtaalla toteutetaan investointeja joustavuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi. Suunnitelmallisten tuotantoseisokkien aikana henkilöstö työllistetään Raision tehdasalueella muissa prosessitehtävissä.

Viljat ja öljykasvit

Viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien hintataso oli korkea koko vuoden. Raision viljakaupan kokonaisvolyymi oli vertailuvuoden tasolla. Raision vuosittain käyttämästä viljasta yli puolet jalostetaan rehuiksi ja vajaa puolet elintarvikkeiksi. Raisio on Suomen suurin teollinen viljan jalostaja.

Suomen kasvukausi oli poikkeuksellinen sateisen ja viileän kesän takia. Viileä kasvukausi viivästytti viljojen ja öljykasvien puintia sekä uuden sadon tuloa markkinoille. Raisiolla on noin 2 500 sopimusviljelijää, joilta hankitaan suurin osa tarvittavista viljoista ja öljykasveista.

Kuluneen satokauden kotimainen öljykasvisato kattaa vain noin neljänneksen Suomen öljykasveja jalostavan teollisuuden jalostuskapasiteetista. Suomen omavaraisuus öljykasveissa on pudonnut pienentyneen viljelyalan ja heikkojen satojen takia noin 15 prosenttiin. Raisio tekee sopimusviljelijöidensä kanssa tulevan satokauden viljelysuunnitelmia ja kannustaa lisäämään öljykasvien viljelyalaa mm. kiinnittämällä erityistä huomiota viljeltävien lajikkeiden valintaan.

YRITYSVASTUU

Raision kestävä ruokaketju rakentuu hyvästä ravitsemuksesta, turvallisista tuotteista, työhyvinvoinnista, eläinten hyvinvoinnista, paikallisuudesta sekä oman toiminnan ympäristö- ja taloudellisen vastuun hyvästä hoitamisesta. Vuonna 2012 yritys vastuun trendeissä korostuivat ravitsemuksen ja paikallisuuden merkitys.

Raisio kasvoi raportointivuonna yritysostoin Puolassa ja Tšekissä. Kansainvälistymisestä huolimatta Raisio on myös hyvin paikallinen toimija. Raision suurimpien markkina-alueiden Ison-Britannian ja Suomen brändituotteet valmistetaan pääasiassa paikallisesti, kuluttajan kotimaassa. Puolan Sulman pastatehtaan tuotteet ovat yritysoston myötä yhä useampien puolalaisten saatavilla.

Merkittävänä kasvipohjaisten raaka-aineiden käyttäjänä ja ruoan tuottajana Raisiolla on halu ja mahdollisuus olla rakentamassa ruokaketjusta entistäkin kestävämpi. Raision käyttämät raaka-aineet ovat pääasiassa paikallisia. Vilja on yhä Raision pääraaka-aine vaikkakin raaka-aineiden valikoima on kansainvälistymisen myötä kasvanut huomattavasti. Raisio on Suomen suurin teollinen viljan jalostaja ja viljaraaka-aineiden jäljitettävyyden huippuluokkaa.

Oman tuotantoketjumme parantamisen lisäksi tarjoamme asiakkaillemme työkaluja heidän toimintansa kehittämiseen erityisesti ympäristönäkökohdat huomioiden. Vuonna 2012 Raisio jatkoi työtään ympäristöystävällisemmän viljelyn edistämiseksi. Huippufarmari haussa -kilpailu tekee Raision Closed Circuit Cultivation CCC® eli viljelyn suljettu kierto -konseptia tunnetuksi. Raisioagron viljelyneuvonnan ja CCC®:n avulla haetaan parempia ja ympäristöystävällisempiä tapoja tuottaa hyvä sato.

Raisio kehittää kuluttajien ja asiakkaiden tarpeisiin ekologisia, terveellisiä ja luonnonvaroja säästään valmistettuja tuotteita sekä ratkaisuja. Yhtiön tiedossa ei ole merkittäviä taloudellisia ympäristöriskejä.

Hallinto ja johto

Hallitus ja hallintoneuvosto

Raision hallituksen jäsenmäärä vuonna 2012 oli kuusi. Hallitukseen kuuluvat Simo Palokangas (puheenjohtaja), Michael Ramm-Schmidt (varapuheenjohtaja), Anssi Aapola, Erkki Haavisto, Pirkko Rantanen-Kervinen ja Matti Perkonjoja. Kaikki hallituksen jäsenet ovat yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Raision hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii MMM, maanviljelijä Michael Hornborg ja varapuheenjohtajana agronomi Holger Falck.

Muutokset johdossa

Pohjois-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta vastannut johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Markku Krutsin lähti Raision palveluksesta heinäkuussa 2012.

Raision organisoidessa elokuussa 2012 uudelleen Brändit-yksikkönsä kahdeksi kokonaisuudeksi nimitettiin Paul Simmonds kaikista Consumer brands -toiminnoista vastaavaksi johtajaksi. Simmonds vastasi aikaisemmin Raision Länsi-Euroopan elintarvikeliiketoiminnasta. Samassa yhteydessä Vincent Poujardieu nimitettiin Licensed brands -toiminnoista vastaavaksi johtajaksi. Alkuvaiheessa Licensed brands -toimintoihin kuuluu Benecol, josta Poujardieu on vastannut aiemminkin. Poujardieu jatkaa myös konsernin liiketoiminnan kehityksestä vastaavana johtajana.

Viljakauppatoiminnasta vastannut johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen Pasi Lähdetie lähti Raision palveluksesta marraskuussa 2012.

Konsernin johtoryhmä

Raisio uudisti konsernin johtoryhmän kokoonpanoa 1.1.2013 alkaen. Konsernin johtoryhmän jäseninä jatkavat toimitusjohtaja Matti Rihko, talousjohtaja Jyrki Paappa, henkilöstöjohtaja Merja Lumme, Consumer brands -toiminnoista vastaava johtaja Paul Simmonds, Licensed brands -toiminnoista vastaava johtaja Vincent Poujardieu sekä Raisioagrosta vastaava johtaja Leif Liedes. Johtoryhmän uutena jäsenenä aloitti 1.1.2013 konsernin lakiasiainjohtaja Sari Koivulehto-Mäkitalo, joka jatkaa myös johtoryhmän sihteerinä.

Henkilöstö

Raisio-konsernin jatkuvien toimintojen palveluksessa työskenteli vuoden lopussa 1 885 henkilöä (1 432 henkilöä 31.12.2011). Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 1 587 (1 454). Suomen ulkopuolella työskentelevien raisiolaisten määrä kasvoi yritystosten myötä. Vuoden 2012 lopussa henkilöstöstä 78 (69) prosenttia työskenteli muualla kuin Suomessa. Eniten raisiolaisia työskentelee Isossa-Britanniassa. Raisiolla on toimintaa 10 maassa. Tuotantoa on viidessä maassa 17 paikkakunnalla.

Brändit-yksikössä työskenteli vuoden 2012 lopussa 1 643 henkilöä, Raisioagrossa 184 ja palvelufunktioissa 58 henkilöä.

Raision palkat ja palkkiot jatkuvista toiminnoista vuonna 2012 olivat yhteensä 65,7 miljoonaa euroa (62,0 milj. euroa vuonna 2011 ja 48,9 milj. euroa vuonna 2010) henkilösivukuluineen.

Raisio-konserni käynnisti 8.10.2012 yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat pääosin Brändit-yksikön Suomen liiketoimintoja, Raisioagroon kuuluvaa rehuvalkuaisliiketoimintaa ja konsernin tukitoimintoja. Yt-neuvottelut liittyivät suurelta osin tarpeeseen parantaa Brändit-yksikön Suomen toimintojen heikentynyttä kilpailukykyä ja kannattavuutta. Rehuvalkuaisliiketoiminnan heikkoon kannattavuuteen haettiin ratkaisua ja rypsin siementä puristavan tehtaan tuotanto on sopeutettu markkinatilanteeseen.

Raisio päätti suurimman osan yhteistoimintaneuvotteluista 28.11.2012. Neuvottelujen myötä tarkentunut henkilöstön vähennystarve oli yhteensä 56 henkilöä. Tämä tarkoitti 40 työsuhteen päättymistä irtisanomisin. Muut henkilövähennykset olivat ns. luonnollista poistumaa. Henkilöstövähennykset koskivat kaikkia henkilöstöryhmiä. Yt-neuvottelujen päättymisen myötä toteutuvien kustannussäästöjen ja toimintojen uudelleenjärjestelyjen jälkeen Raisio ennakoii kannattavuutensa paranevan yli 4 miljoonalla eurolla.

Muutokset konsernirakenteessa

Rehuraasio Oy:n toiminimi muutettiin Raisioagro Oy:ksi 1.1.2012. Pastoja ja suurimoita valmistavan puolalaisen Sulma sp. z o.o:n liiketoiminta liitettiin yritysostolla osaksi Raisio-konsernia 20.3.2012. Elokuussa 2012 Raisio lunasti itselleen Raisio UK Ltd:n vähemmistöomistuksen ja samalla yhtiöstä tuli Raisio Oyj:n 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö. Makeisia valmistava tšekkiläinen Candy Plus -yhtiöryhmä liitettiin 13.11.2012 alkaen osaksi Raisio-konsernia. Raision ja Lännen Tehtaitten yhteisyritys Ateriamestarit Oy:n liiketoiminta päättyi vuoden 2012 lopussa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

FDA tunnusti Benecol-tuotteiden sisältämän kasvistanoliesterin uuden GRAS-statuksen

Yhdysvaltain elintarvike- ja lääkevirasto FDA on tunnustanut Raision kolesterolia alentavan kasvistanoliesteri-ainesosan uuden GRAS-statuksen (Generally Recognised as Safe) entistä suuremmalle joukolle elintarvikkeita. Tämä tarkoittaa, että sairauden riskin vähentämiseen liittyvää terveysväitettä voidaan nyt Yhdysvalloissa käyttää paljon aikaisempaa useampien kasvistanoliesteriä sisältävien elintarvikkeiden markkinoinnissa. Esimerkkejä tällaisista uusista elintarvikkeista ovat juomat sekä erilaiset maito- ja viljatuotteet. Kasvistanoliesterin aikaisempi GRAS-status koski vain muutamaa elintarviketta.

GRAS-prosessiin kuului kasvistanoliesterin käytön turvallisuutta koskeva laaja tieteellinen arviointi. Arvioinnin suorittaneen ulkopuolisen asiantuntijajapaneelin allekirjoittama lausunto lähetettiin FDA:lle arvioitavaksi kesällä 2012, ja tammikuussa 2013 FDA tunnusti kasvistanoliesterin GRAS-statuksen laajassa valikoimassa elintarvikkeita.

Benemilk-tuoteperhe lanseerattiin Suomen markkinoille

Vuoden 2012 alussa Raisio toi Suomen markkinoille maitotuotosta ja maidon pitoisuuksia parantavan täysrehun, joka tunnettiin nimellä Maituri 12000 E. Tammikuussa 2013 Raisio lanseerasi Suomen markkinoille Benemilk-tuoteperheen, joka perustuu samaan rehuinnovaatioon. Benemilk-rehuille on yhteistä erittäin korkea energiasisältö ja tehokas vaikutus sekä maidon määrään että rasva- ja valkuaispitoisuuksiin. Benemilk-tuoteperheeseen kuuluu kolme täysrehua ja yksi puolitiiviste. Rehut on helppo tunnistaa värien perusteella, sillä tunnusvärit Black, Red ja Blue liittyvät tuotteiden ominaisuuksiin.

Benemilk Black -rehuista on käyttökokemuksia jo yli 600 suomalaiselta tilalta. Maidontuottajat ovat vahvistaneet, että maitotuotos ja pitoisuudet ovat nousseet. Tiloilla maitotuotos on noussut tyypillisesti 2-3 litraa per lehmä päivässä. Maidon valkuaispitoisuus voi nousta 1-3 prosentin kymmenystä, rasva nousee yleensä 3-5 prosentin kymmenystä, mutta parhaimmillaan on kirjattu vielä korkeampiakin nousuja. MTT:n Maaningan tutkimusnavetassa keväällä 2012 tehty ruokintakoe vahvisti tieteellisesti käyttäjäkokemuksia Benemilkin tehosta.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Kansainvälinen talouskehitys jatkuu epävarmoissa tunnelmissa. Euroopan talouskasvu jatkuu hitaana ja työttömyys on kasvussa. Kestävien ratkaisujen etsiminen valtioiden velkaongelmiin tulee jatkumaan epävarmuutta ylläpitävänä. Epävarmasta yleisestä tilanteesta huolimatta uskomme päivittäistavaramarkkinoiden pysyvän suhteellisen vakaina verrattuna moniin muihin toimialoihin.

Raaka-ainehintojen volatilitiitin arvioidaan pysyvän korkealla tasolla. Hidastuva talouskasvu ja mahdollisesti hyvin onnistuvat sadot saattavat rauhoittaa hintakehitystä, mutta toisaalta ilmaston lämpenemisen aiheuttamat ääri-ilmiöt aiheuttanevat nopeita muutoksia eri maataloushyödykkeiden sato-odotuksissa ja hintatasossa. Riskienhallinnan merkitys sekä arvon että volyymin osalta tulee säilymään kannattavuuden näkökulmasta olennaisena jatkossakin.

Raisiolle kasvujakso on murrosvaihe, jonka aikana monia yhtiön toimintatapoja kehitetään ja liiketoimintojen johtaminen on merkittävästi normaalitilannetta haastavampaa. Kasvu- ja rationointihankkeet voivat edelleen tuoda yhtiön kokoon nähden merkittäviä kustannuksia.

Näkymät 2013

Raisio ennakoi maltillista liikevaihdon kasvua ja arvioi liiketuloksensa paranevan selvästi vuodesta 2012.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2012 oli 174 826 175,05 euroa. Hallitus esittää 27.3.2013 kokoontuvalle yhtiökokoukselle 0,12 euron osingon maksamista osakkeelta, ei kuitenkaan yhtiön hallussa oleville osakkeille.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 3.4.2013 ja osingon maksupäivä 10.4.2013.

Raisiossa 12. helmikuuta 2013

Raisio Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

toimitusjohtaja Matti Rihko, p. 0400 830 727
talousjohtaja Jyrki Paappa, p. 050 556 6512
viestintä- ja IR-päällikkö Heidi Hirvonen, p. 050 567 3060

Tilinpäätöstiedotteen julkistukseen liittyvä tilaisuus 12.2.2013

- Tilaisuus analyytikoille ja medioille pidetään klo 14.00 alkaen Helsingissä hotelli Scandic Simonkentässä, osoite Simonkatu 9, Helsinki.
- Toimitusjohtaja Matti Rihkon englanninkielinen video vuodesta 2012 julkaistaan www.raisio.com -sivustolla.

Raision taloudellisten katsausten julkaisuajat vuonna 2013

- Raision vuosikertomus 2012 julkistetaan verkossa osoitteessa <http://vuosikertomus2012.raisio.com/> viikolla 11. Yritysvastuuraportti on osa verkkovuosikertomusta.
- Varsinainen yhtiökokous pidetään 27.3.2013
- Tammi-maaliskuun osavuosikatsaus julkistetaan 7.5.2013
- Tammi-kesäkuun osavuosikatsaus julkistetaan 13.8.2013
- Tammi-syyskuun osavuosikatsaus julkistetaan 5.11.2013

Tämä tiedote sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä Raision ylimmän johdon tiedossa oleviin oletuksiin, suunnitelmiin ja päätöksiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi toteuma voi erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista ja suunnitelmista johtuen mm. ennakoimattomista muutoksista markkinoilla, kilpailuolosuhteissa, globaalissa taloudessa sekä laeissa ja säädöksissä.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ JA LIITETIEDOT
KONSERNIN TUOSLASKELMA (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
JATKUVAT TOIMINNOT				
Liikevaihto	137,5	138,7	584,1	552,6
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut	-115,7	-118,2	-488,8	-461,6
Bruttokate	21,8	20,5	95,2	91,0
Liiketoiminnan tuotot ja -kulut, netto	-17,3	-15,6	-63,6	-60,3
Liiketulos	4,5	4,9	31,7	30,7
Rahoitustuotot	0,2	0,9	1,9	3,0
Rahoituskulut	-2,8	-1,2	-17,9	-6,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	0,0	0,0	-0,1	0,0
Tulos ennen veroja	1,8	4,6	15,6	27,0
Tuloverot	0,1	0,4	-4,0	-5,7
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista	1,9	5,0	11,7	21,3
LOPETETUT TOIMINNOT:				
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	0,0	-0,1	0,0	4,2
TILIKAUDEN TULOS	1,9	4,9	11,7	25,5
Jakautuminen:				
Emoyrityksen omistajille	1,9	5,0	12,0	25,8
Määräysvallattomille omistajille	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (€)				
JATKUVAT TOIMINNOT				
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,01	0,03	0,08	0,14
Laimennettu osakekohtainen tulos	0,01	0,03	0,08	0,14
LOPETUT TOIMINNOT				
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,00	0,00	0,00	0,03
Laimennettu osakekohtainen tulos	0,00	0,00	0,00	0,03

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
Tilikauden tulos	1,9	4,9	11,7	25,5
Muut laajan tuloksen erät				
Nettosijoituksen suojaus	0,0	-0,4	-0,5	-0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Rahavirran suojaus	0,1	0,0	0,1	-1,1
Tuloslaskelmaan siirretyt muuntoerot yrityksistä luovuttaessa	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta syntyneet muuntoerot	-1,7	2,8	1,4	2,0
Tilikauden laaja tulos	0,2	7,2	12,7	25,9
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyrityksen omistajille	0,3	7,3	13,0	26,2
Määräysvallattomille omistajille	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3

KONSERNIN TASE (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	39,7	38,4
Liikearvo	111,2	103,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	123,4	117,1
Osuudet osakkuus- ja yhteisryityksissä	0,7	0,8
Myytavissä olevat rahoitusvarat	2,3	2,4
Saamiset	0,2	3,0
Laskennalliset verosaamiset	2,4	4,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	279,9	268,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	92,7	80,2
Myynti- ja muut saamiset	82,0	71,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	56,3	121,6
Rahat ja pankkisaamiset	6,8	19,4
Lyhytaikaiset varat yhteensä	237,7	292,9
Varat	517,6	561,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	27,8	27,8
Omat osakkeet	-20,5	-19,5
Muu emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	319,0	323,4
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma	326,3	331,7
Määräysvallattomien omistajien osuus	1,0	1,1
Oma pääoma yhteensä	327,3	332,9
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	14,1	16,4
Eläkevelvoitteet	0,2	0,2
Varaukset	0,2	0,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	55,5	76,3
Johdannaissopimukset	1,7	1,8
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä	71,8	95,2
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	95,6	90,7
Varaukset	0,0	0,9
Johdannaissopimukset	0,3	2,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	22,6	39,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä	118,5	133,8
Velat yhteensä	190,3	228,9
Oma pääoma ja velat	517,6	561,8

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA (M€)

	Osa- ke- pää- oma	Yli- kurssi- ra- hasto	Vara- ra- hasto	Omat osake- t	Muunto- erot	Muut ra- hastot	Kerty- neet voitto- varat	Yht.	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pää- oma yht.
Oma pääoma 31.12.2010	27,8	2,9	88,6	-17,8	-2,4	1,4	222,5	323,0	1,0	324,0
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	25,8	25,8	-0,3	25,5
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus	-	-	-	-	-0,3	-	-	-0,3	-	-0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat						-0,1		-0,1		-0,1
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	-	-1,1	-	-1,1	-	-1,1
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta synty- neet muuntoerot	-	-	-	-	2,0	-	-	2,0	-	2,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	-1,2	25,8	26,3	-0,3	25,9
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot	-	-	-	-	-	-	-16,1	-16,1	0,4	-15,7
Nostamattomat osingot	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-1,7	-	-	-	-1,7	-	-1,7
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	0,0	-	-	0,2	0,3	-	0,3
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,7	0,0	0,0	-15,8	-17,5	0,4	-17,1
Oma pääoma 31.12.2011	27,8	2,9	88,6	-19,5	-0,7	0,2	232,5	331,7	1,1	332,9
Tilikauden laaja tulos										
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	12,0	12,0	-0,3	11,7
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)										
Nettosijoituksen suojaus	-	-	-	-	-0,5	-	-	-0,5	-	-0,5
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Rahavirran suojaus	-	-	-	-	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Muuntoerot ulko- maisista yrityksistä luovuttaessa	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	-	0,0
Ulkomaisten yritysten muuntamisesta synty- neet muuntoerot	-	-	-	-	1,4	-	-	1,4	-	1,4
Tilikauden laaja tulos yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,1	12,0	13,0	-0,3	12,7
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingot	-	-	-	-	-	-	-17,6	-17,6	0,5	-17,1
Nostamattomat osingot	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	-	0,1
Omien osakkeiden hankinta	-	-	-	-1,0	-	-	-	-1,0	-	-1,0
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,1	-	0,1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	-17,4	-18,4	0,2	-18,2
Oma pääoma 31.12.2012	27,8	2,9	88,6	-20,5	0,2	0,2	227,0	326,3	1,0	327,3

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)

	2012	2011
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot	15,6	27,0
Tulos ennen veroja, lopetetut toiminnot	0,0	4,2
Oikaisut	33,0	16,6
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	48,6	47,8
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-4,6	1,4
Vaihto-omaisuuden muutos	-8,3	8,3
Osto- ja muiden velkojen muutos	-4,7	-6,5
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-17,7	3,1
Rahoituserät ja verot	-10,0	-0,9
Liiketoiminnan rahavirta	20,9	50,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-10,0	-8,3
Tytäryritysten myynti	0,0	11,1
Tytäryritysten hankinta	-46,2	-63,1
Käyttöomaisuuden myynti	0,1	2,5
Sijoitukset arvopapereihin	-0,1	0,0
Arvopaperien myynti	0,2	10,1
Myönnetyt lainat	-0,8	-1,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,2	3,3
Investointien rahavirta	-56,6	-45,5
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-23,2	12,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2,0	0,3
Omien osakkeiden hankinta	-1,0	-1,7
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot	-17,0	-15,6
Rahoituksen rahavirta	-43,2	-4,5
Rahavarojen muutos	-78,9	0,0
Rahavarat kauden alussa	140,5	140,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,7	0,2
Rahavarojen käyvän arvon muutosten vaikutus	-0,4	0,3
Rahavarat kauden lopussa	61,9	140,5

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 'Osavuositarkastukset' -standardin mukaisesti noudattaen samoja laadintaperiaatteita ja laskentamenetelmiä kuin vuoden 2011 tilinpäätöksessä lukuun ottamatta 1.1.2012 käyttöön otettuja EU:n hyväksymiä muutoksia olemassa oleviin IFRS-standardeihin. Standardimuutoksilla ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen edellyttää, että johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteumat saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna.

Osavuositarkastus esitetään miljoonina euroina.

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Raportoittavat segmentit ovat Brändit ja Raisioagro. Brändit-segmentti muodostuu Licensed brands -toiminnosta ja Consumer brands -toiminnosta. Segmentin alla raportoidaan Benecol-liiketoiminta sekä elintarvikkeen Pohjois-, Länsi- ja Itä-Euroopan toiminnot. Alkuvuonna 2011 hankittu Big Bear Group on yhdistelty elintarvikkeen Länsi-Euroopan lukuihin samoin kuin marraskuussa 2012 hankittu Candy Plus. Raisioagro-segmenttiin kuuluvat rehut, viljakauppa, valkuaisrouheet ja kasviöljyt, tuotantopanokset ja -tarvikkeet sekä bioenergia.

LIKEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
Brändit	76,5	79,1	329,5	314,6
Raisioagro	61,3	60,1	255,7	241,1
Muut toiminnot	0,5	0,5	2,0	1,4
Toimialaryhmien välinen myynti	-0,8	-1,0	-3,1	-4,6
Liikevaihto yhteensä	137,5	138,7	584,1	552,6

LIIKETULOS SEGMENTEITTÄIN (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
Brändit	5,7	6,6	34,9	30,1
Raisioagro	-0,5	-0,5	-0,7	2,9
Muut toiminnot	-0,8	-1,2	-2,5	-2,4
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketulos yhteensä	4,5	4,9	31,7	30,7

NETTOVARALLISUUS SEGMENTEITTÄIN (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Brändit	271,7	245,8
Raisioagro	74,3	63,1
Muut toiminnot, lopetetut toiminnot ja kohdistamattomat erät	-18,8	24,0
Nettovarallisuus yhteensä	327,3	332,9

INVESTOINNIT SEGMENTEITTÄIN (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
Brändit	15,4	1,5	21,2	67,8
Raisioagro	1,0	0,7	2,0	2,5
Muut toiminnot	0,5	0,3	1,4	0,8
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0
Investoinnit yhteensä	17,0	2,5	24,6	71,2

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN (M€)

	10-12/2012	10-12/2011	2012	2011
Suomi	71,8	79,5	296,0	313,5
Iso-Britannia	35,2	32,7	149,8	135,0
Muu Eurooppa	29,5	24,2	127,3	95,5
Muu maailma	1,0	2,4	10,9	8,5
Yhteensä	137,5	138,7	584,1	552,6

HANKITUT LIIKETOIMINNOT**Vuosi 2012**Candy Plus

Raisio Oyj ilmoitti 13.11.2012 ostaneensa tšekkiläisen Candy Plus s.a. -makeisyhtiön. Yhtiöllä on neljä tytäryhtiötä.

Candy Plus on vuonna 2000 perustettu yksityisten sijoittajien omistama yhtiö. Yhtiön makeisbrändejä kotimarkkinalla Tšekissä ovat mm. Juicee Gumme, Fundy, Pedro ja Cuksy. Tuotevalikoimaan kuuluu makeisten nopeimmin kasvavia tuotekategorioita, kuten pehmeät ja enemmän aitoa hedelmää sisältävät makeiset, lakritsi ja terveystuotteiset makeiset.

Candy Plus -yhtiöiden tulos on raportoitu osana Raision Brändit-segmentin lukuja 13.11.2012 lähtien.

Maksettu kauppahinta oli 14,1 M€. Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 0,6 M€, jotka on kirjattu vuoden 2012 tuloslaskelmaan hallinnon kuluiksi Brändit-segmentille.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 5,5 M€. Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentelekykyyn ja näkemykseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole miltään osin vähennyskelpoinen verotuksessa.

Liiketoimintojen yhteydessä hankittuihin saamisiin ei sisälly perimiskelvottomia eriä.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2012 olisi ollut 605,4 M€ ja jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 34,3 M€, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2012 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Candy Plus -al konsernin liikevaihto oli 3,2 M€ ja tulos ennen veroja -0,2 M€.

Candy Plus -liiketoiminnan yhdistelyn kirjanpito käsittely on tilinpäätöshetkellä vielä kesken.

Sulma

Raisio ilmoitti 20.3.2012 puolalaisen Sulma Sp. z o.o:n pasta- ja suurimoliiketoiminnan ostosta. Liiketoiminnan osti Raision konserniyhtiö Raisio sp. z o.o Puolassa. Kaupan arvo oli 2,4 M€ (9,8 milj. zlotya). Kaupan yhteydessä Raisiolle siirtyi pasta- ja suurimoliiketoiminta, siihen kuuluvat immateriaalioikeudet sekä käyttö- ja vaihto-omaisuus. Hankinnan yhteydessä Raisiolle ei siirtynyt velkoja. Hankinnan yhteydessä ei syntynyt liikearvoa.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

	Candy Plus	Sulma	Yhteensä
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11,2	1,9	13,0
Tavaramerkit	0,0	0,1	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	1,4		1,4
Laskennalliset verosaamiset	0,3		0,3
Vaihto-omaisuus	3,8	0,4	4,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5,1		5,1
Rahavarat	0,7		0,7
Varat yhteensä	22,4	2,4	24,8
Laskennalliset verovelat	0,9		0,9
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	2,9		2,9
Muut pitkäaikaiset velat	0,0		0,0
Lyhytaikaiset korolliset velat	4,2		4,2
Muut velat	5,8		5,8
Velat yhteensä	13,8	0,0	13,8
Nettovarallisuus	8,6	2,4	11,0
Maksetut käteisvarat	14,0	2,4	16,4
Velkana tilinpäätöshetkellä	0,1		0,1
Hankintahinta	14,1	2,4	16,5
Liikearvo	5,5	0,0	5,5
Rahana maksettu kauppahinta	14,0	2,4	16,4
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,7		0,7
Rahavirtavaikutus	13,3	2,4	15,7

Vuosi 2011

Raisio Oyj ilmoitti 4.2.2011 ostaneensa brittiläisen Big Bear Group plc:n, jolla on kaksi tytäryhtiötä. Yhtiö on perustettu vuonna 2003 ja se on hankkinut omistukseensa perinteisiä Britanniassa hyvin tunnettuja brändejä. Yhtiön brändejä aamiaistuotteissa ovat Honey Monster, Honey Waffles ja Sugar Puffs, välipalapatukoissa Harvest Chewee sekä makeisissa Fox's. Tuotevalikoimaan kuuluu pääasiassa lapsille suunnattujen murojen lisäksi terveellisiä välipalapatukoita sekä ilman keinotekoisia maku- ja väriaineita valmistettuja muroja.

Yrityskauppa tukee Raision tavoitetta olla Euroopan johtava terveellisten välipalojen tarjoaja. Raisio saa vahvemman brändätyn jalansijan Ison-Britannian ja Länsi-Euroopan välipala- ja aamiaismarkkinasta sekä vahvistaa asemaansa makeismarkkinalla.

Maksettu kauppahinta oli 63,3 M€ (53,7 M£). Kauppaan liittyvien asianajajien, neuvonantajien ja ulkopuolisten arvonmäärittäjien palkkiot olivat yhteensä 1,7 M€. Näistä on vuoden 2011 tuloslaskelmaan hallinnon kuluiksi Brändit-segmentille kirjattu 1,1 M€. Vuonna 2010 kuluksi kirjattiin 0,6 M€.

Hankinnasta syntyi liikearvoa 49,0 M€ (41,6 M£). Liikearvo johtuu paikallisen liiketoiminnan tulonodotuksista, jotka perustuvat yrityskokonaisuuden historialliseen tuloksentelekykyyn ja näkemykseen tulostason ylläpitämisestä ja parantamisesta.

Raisio-konsernin liikevaihto ajalla tammi-joulukuu 2011 olisi ollut 556,8 M€ ja jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja ja ilman kertaeriä 30,8 M€, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2011 alusta lähtien. Hankinta-ajankohdan jälkeinen Big Bear Group -alakovernin liikevaihto oli 51,0 M€ ja tulos ennen veroja 5,8 M€.

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	21,7
Tavaramerkit	28,3
Laskennalliset verosaamiset	0,1
Vaihto-omaisuus	6,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9,3
Rahavarat	0,2
Varat yhteensä	66,1
Laskennalliset verovelat	9,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	30,1
Muut pitkäaikaiset velat	0,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	2,0
Muut velat	9,9
Velat yhteensä	51,9
Nettovarat	14,3
Hankintameno	63,3
Liikearvo	49,0
Rahana maksettu kauppahinta	63,3
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	0,2
Rahavirtavaikutus	63,1

Liikearvon muutokset

	2012	2011
Liikearvon kirjanpitoarvo katsauskauden alussa	103,3	51,9
Muuntoerot	2,5	2,4
Liiketoimintojen yhdistäminen	5,5	49,0
Liikearvon kirjanpitoarvo katsauskauden lopussa	111,2	103,3

LOPETETUT TOIMINNOT JA MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT
Lopetetut toiminnot

Raisio myi kesäkuun 2011 lopussa Raisioagro-segmenttiin kuuluneen mallasliiketoimintansa Viking Malt Oy:lle. Mallasliiketoiminnan tulos samoin kuin siitä luopumisesta johtuva tulos esitetään konsernin lopetetuissa toiminnoissa vuonna 2011.

	2012	2011
Tulos lopetetuista toiminnoista (M€)		
Tuotot tavanomaisesta toiminnasta		11,8
Kulut		-12,1
Tulos ennen veroja		-0,3
Verot		0,0
Tulos verojen jälkeen		-0,3
Lopettamisesta johtuva tulos		4,5
Verot		0,0
Tulos verojen jälkeen		4,5
Tulos lopetetuista toiminnoista		4,2
Lopetettujen toimintojen rahavirrat (M€)		
Liiketoiminnan rahavirta		-2,2
Investointien rahavirta		16,0
Rahoituksen rahavirta		3,0
Rahavirrat yhteensä		16,8
Myydyn toiminnon vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan (M€)		
Myyty nettovarallisuus		12,3
Kauppahinta		17,0
Kauppan kulut		0,2
Tulosvaikutus		4,5
Rahavirtavaikutus		13,2

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Hankintameno tilikauden alussa	386,9	373,9
Muuntoerot	1,2	1,5
Lisäykset	24,2	37,4
Vähennykset	-1,6	-25,9
Hankintameno tilikauden lopussa	410,7	386,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden alussa	269,8	267,5
Muuntoerot	0,5	1,2
Lisäykset	3,7	8,4
Vähennykset ja siirrot	-1,3	-22,3
Tilikauden poistot	14,6	15,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	287,3	269,8
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	123,4	117,1

VARAUKSET (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Tilikauden alussa	1,4	2,8
Varausten lisäykset	0,0	0,0
Käytetyt varaukset	-1,2	-1,5
Tilikauden lopussa	0,2	1,4

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Myynti osakkuus- ja yhteisyrityksille	9,5	10,7
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,1	0,1
Myynti johtoon kuuluville avainhenkilöille	0,2	0,2
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	0,9	0,8
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,4	1,1
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,1	0,1
Saamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä	10,6	11,6

VASTUUSITOUMUKSET (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Vähimmäisvuokravastuut	7,3	9,3
Vastuusitoumukset yhtiön itsensä puolesta		
Vastuusitoumukset muiden puolesta		
Takaukset	0,0	0,0
Muut vastuut	2,5	13,8
Sitoutuminen investointimaksuihin	0,5	0,4

JOHDANNAISSOPIMUKSET (M€)

	31.12.2012	31.12.2011
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Valuuttatermiinit	65,1	65,8
Koronvaihtosopimukset	48,2	56,2

TULOS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (M€)

	10-12/ 2012	7-9/ 2012	4-6/ 2012	1-3/ 2012	10-12/ 2011	7-9/ 2011	4-6/ 2011	1-3/ 2011
Liikevaihto segmenteittäin								
Brändit	76,5	86,2	85,6	81,1	79,1	81,5	81,1	72,9
Raisioagro	61,3	75,0	65,3	54,1	60,1	60,5	71,0	49,5
Muut toiminnot	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2
Toimialaryhmien väliset	-0,8	-0,7	-0,8	-0,7	-1,0	-0,9	-1,9	-0,8
Liikevaihto yhteensä	137,5	161,0	150,6	135,0	138,7	141,7	150,5	121,7
Liiketulos segmenteittäin								
Brändit	5,7	9,2	11,0	9,0	6,6	10,4	8,4	4,7
Raisioagro	-0,5	1,2	0,4	-1,8	-0,5	0,4	2,3	0,7
Muut toiminnot	-0,8	-0,4	-0,7	-0,6	-1,2	-0,4	-0,2	-0,5
Eliminoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Liiketulos yhteensä	4,5	9,9	10,6	6,6	4,9	10,7	10,2	4,9
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-2,7	-2,3	-10,7	-0,3	-0,3	-0,2	-0,9	-2,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulos ennen veroja	1,8	7,5	0,0	6,3	4,6	10,5	9,3	2,6
Tuloverot	0,1	0,1	-2,5	-1,6	0,4	-2,6	-2,2	-1,3
Konsernin tulos jatkuvista toiminnoista	1,9	7,6	-2,5	4,7	5,0	7,9	7,1	1,3

TUNNUSLUKUJA

	31.12.2012	31.12.2011
Liikevaihto, M€	584,1	552,6
Liikevaihdon muutos, %	5,7	30,5
Käyttökate, M€	48,3	47,7
Poistot ja arvonalennukset, M€	16,6	17,0
Liiketulos, M€	31,7	30,7
% liikevaihdosta	5,4	5,6
Tulos ennen veroja, M€	15,6	27,0
% liikevaihdosta	2,7	4,9
Oman pääoman tuotto, %	3,5	6,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,5	7,3
Korolliset rahoitusvelat kauden lopussa, M€	78,0	115,7
Korollinen nettorahoitusvelka kauden lopussa, M€	16,2	-24,8
Omavaraisuusaste, %	64,1	60,2
Nettovelkaantumisaste, %	4,9	-7,5
Bruttoinvestoinnit, M€	24,6	71,2
% liikevaihdosta	4,2	12,9
Tutkimus- ja tuotekehityskulut, M€	6,9	6,8
% liikevaihdosta	1,2	1,2
Henkilöstö keskimäärin	1 587	1 454
Tulos per osake jatkuvista toiminnoista, €	0,08	0,14
Liiketoiminnan rahavirta per osake, €	0,13	0,32
Oma pääoma per osake, €	2,10	2,13
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä kauden aikana, 1 000 kpl*)		
Vaihto-osakkeet	121 568	122 283
Kantaosakkeet	33 967	34 052
Yhteensä	155 535	156 334
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl*)		
Vaihto-osakkeet	121 560	121 746
Kantaosakkeet	33 834	34 047
Yhteensä	155 394	155 793
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, M€*)		
Vaihto-osakkeet	374,4	291,0
Kantaosakkeet	104,9	81,4
Yhteensä	479,3	372,3
Osakkeen kurssi kauden lopussa		
Vaihto-osakkeet	3,08	2,39
Kantaosakkeet	3,10	2,39

*)Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia osakkeita

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, % (ROE)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja – tuloverot}^*)}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + rahoituskulut}^*)}{\text{Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Korolliset nettorahoitusvelat	Korolliset rahoitusvelat – rahavarat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat likvidit rahoitusvarat
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Tulos per osake ^{*)}	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}^{**})}$
Liiketoiminnan rahavirta per osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma per osake	$\frac{\text{Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}^{***})}$
Osakekannan markkina-arvo	Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita ^{***)}

^{*)} Tunnuslukujen laskennassa on käytetty jatkuvien toimintojen tulosta

^{**)} Ei sisällä osakkeita, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus eikä Reso Management Oy:n hallussa olevia osakkeita

^{***)} Osakkeiden lukumäärästä on vähennetty Reso Management Oy:n hallussa olevat osakkeet